

Pomoc uchodźcom świadczona była w ramach projektów *Prawnicy na rzecz uchodźców V* współfinansowanego przez Europejski Fundusz na rzecz Uchodźców i budżet państwa, *Warszawa Wielokulturowa II* współfinansowanego przez miasto stołeczne Warszawa oraz *Integracja na Mazowszu* współfinansowanego przez Wojewodę Mazowieckiego.

W IV kwartale 2013 roku w ramach **dyżurów prawników i doradcy międzykulturowego udzielono porad 211 osobom w 443 sprawach**. 246 spraw dotyczyło osób w procedurze o nadanie statusu uchodźcy, 140 – osób, które uzyskały ochronę uzupełniającą, 51 – status uchodźcy, 6 – zgody na osiedlenie. Porad udzielono 57 kobietom i 77 mężczyznom. Najwięcej klientów, którym udzielono porad pochodziło z Czeczenii – 96; udzielono także pomocy 14 osobom z Gruzji, 11 z Rosji, 9 z Kirgistanu, po 8 osobom z Białorusi i Syrii, po 7 osobom z Afganistanu i Ukrainy, 6 z Kongo, 5 z Pakistanu, po 3 osobom z Armenii, Bangladeszu, Kazachstanu, i Rwandy oraz dwóm bezpaństwowcom. W pozostałych przypadkach pomoc została udzielona osobom pochodzącym z: Algierii, Angoli, Chin, Chorwacji, Dagestanu, Egiptu, Etiopii, Erytrei, Gwinei, Inguszetii, Iranu, Maroko, Nigerii, Nepalu, Palestyny, Somalii, Sri Lanki, Sudanu, Tadżykistanu, Ugandy i Uzbekistanu. W 305 sprawach udzielono porad prawnych, a w 138 porad międzykulturowych/integracyjnych.

W ramach **Centrum Wolontariatu** odbyły się **194 wizyty lekarskie** w obecności tłumacza. Poza tym, wolontariusze towarzyszyli cudzoziemcom podczas załatwiania spraw w urzędach oraz spraw życia codziennego. W IV kwartale odbyły się też wycieczki organizowane przez wolontariuszy dla uchodźców – do Łazienek i do Zamku Królewskiego.

Ponadto, wolontariusze biorą udział w szeregu spotkań wspierających i podnoszących ich kompetencje w ramach projektu *Podnoszenie kompetencji wolontariuszy działających na rzecz uchodźców II*. W IV kwartale odbyły się następujące spotkania: szkolenie z zakresu prawnego funkcjonowania uchodźców w Polsce oraz kwestii kulturowych dotyczących pracy

z tą grupą dla wolontariuszy, szkolenie dotyczące usług medycznych dla osób w procedurze uchodźczej oraz specyfiki pracy tłumacza oraz szkolenie z asertywności. Poza tym, odbyły się 4 zajęcia z języka rosyjskiego medycznego, 3 spotkania wolontariuszy z koordynatorką centrum wolontariatu, a także dwie superwizje psychologiczne i szkolenie ze specyfiki pracy z klientem w kryzysie przeprowadzone przez psycholog Marię Książak. 19 grudnia odbyło się gruzińskie spotkanie wigilijne, na które zaproszeni byli nasi wolontariusze, pracownicy SIP-u, a także wszyscy chętni uchodźcy. 16 grudnia koordynatorka Centrum Wolontariatu SIP wzięła udział w spotkaniu w Stowarzyszeniu Centrum Wolontariatu dotyczącym nawiązania współpracy z Uniwersytetem Trzeciego Wieku.

Pomoc dobrowolnym migrantom świadczona była w ramach projektu *Centrum Informacyjne dla Cudzoziemców II*, realizowanego w partnerstwie z Mazowieckim Urzędem Wojewódzkim i Fundacją Polskie Forum Migracyjne, współfinansowanego przez Europejski Fundusz na rzecz Integracji Obywateli Państw Trzecich i budżet państwa. W IV kwartale **806 osób** skorzystało z pomocy prawników i doradców SIP, w tym 444 osoby w 519 sprawach w siedzibie Stowarzyszenia i 362 osoby na stanowisku SIP w MUW. Ponadto, 339 osobom udzielono porad telefonicznie. W ramach projektu, pracownicy MUW udzielili porad 704 osobom w pokoju 19 w MUW.

W ramach projektu *W obronie praw nieudokumentowanych migrantów w Europie Środkowej (For Undocumented Migrants' Rights in Central Europe)*, realizowanego z funduszu European Programme for Integration and Migration prowadzonego przez Network of European Foundations – w IV kwartale trwała kampania informacyjna dotycząca nieudokumentowanych migrantów podejmujących pracę na terytorium Polski. W ramach kampanii Karolina Mazurczak dystrybuowała ulotki informujące o projekcie w instytucjach i organizacjach, do których zgłaszają się migranci (m.in. Wydział Spraw Cudzoziemców Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego, Wydział Zezwoleń na Pracę MUW) oraz informowała o działaniach projektu w trakcie spotkań (m.in. spotkanie z Kierownikiem Wydziału Konsularnego Ambasady Ukrainy w Warszawie, spotkanie z przedstawicielami gruzińskich związków zawodowych w Warszawie). Koordynatorka projektu wzięła udział w spotkaniu grupy roboczej ds. sprawiedliwych warunków pracy platformy PICUM, gdzie dzieliła się doświadczeniami polskimi i partnerów z monitoringu dyrektywy o sankcjach z organizacjami z Europy Zachodniej. Do ośrodków strzeżonych rozesłano plakaty informujące o projekcie skierowane specjalnie do tej grupy cudzoziemców. Rozpoczęliśmy

także badania pracodawców i ekspertów rynku pracy w ramach międzynarodowego projektu Employees Beyond Borders – główna ekspertka projektu opracowała metodologię badań, do których przystąpiono w październiku. Badania będą trwać do kwietnia 2014 r. Kontynuowaliśmy też próby wypracowania zasad współpracy z Wydziałem ds. Kontroli Legalności Zatrudnienia Państwowej Inspekcji Pracy.

W ramach projektu *Badanie zagrożeń integracji migrantów przymusowych w Polsce* współfinansowanego z EFU i budżetu państwa kontynuowano pracę nad raportami z badań.

W ramach projektu *Różni ale równi – badania nad równym traktowaniem cudzoziemców w Polsce* współfinansowanego przez EFI i budżet państwa, w IV kwartale 2013 r. kontynuowana była sprawa dyskryminacji w dostępie do usług mieszkaniowych w Pruszkowie. Termin kolejnej rozprawy został wyznaczony na styczeń 2014. Pojawiła się nowa, analogiczna sprawa. Prezydent Miasta Pruszkowa wezwany został do usunięcia naruszenia prawa poprzez wpisanie cudzoziemca na listę oczekujących na przyznanie lokalu z zasobów komunalnych, co poskutkowało wszczęciem postępowania administracyjnego.

Kontynuowana była również współpraca w ramach Koalicji na rzecz Równych Szans. Przedstawicielka SIP uczestniczyła w spotkaniu krajowych sieci równościowych zorganizowanym z inicjatywy Koalicji na rzecz Równych Szans oraz Koalicji na rzecz Edukacji Antydyskryminacyjnej. W spotkaniu udział wzięli uczestnicy i uczestniczki z Polski, Mołdawii, Ukrainy, Litwy, Łotwy, Estonii i Rumunii.

Poza tym, prawniczka SIP wzięła udział w spotkaniu Zespołu do spraw przeciwdziałania nietolerancji wobec grup mniejszościowych oraz grup zagrożonych wykluczeniem powołanego przez Wojewodę Mazowieckiego. Na spotkaniu zaprezentowała doświadczenie oraz działalność Stowarzyszenia w zakresie przeciwdziałania nietolerancji oraz mowie nienawiści. Szczególny nacisk położono na przedstawienie działań podejmowanych przez SIP w ramach *projektu Różni ale równi – badania nad równym traktowaniem cudzoziemców w Polsce*.

Ponadto, przedstawicielka SIP uczestniczyła w spotkaniu poświęconym tematyce przestępstw z nienawiści i mowy nienawiści. Spotkanie odbyło się w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów,

wzięli w nim udział posłowie i posłanki na Sejm RP, przedstawiciele i przedstawicielki administracji rządowej, organizacji pozarządowych oraz środowiska naukowego.

Stowarzyszenie Interwencji Prawnej wraz z Instytutem Spraw Publicznych zorganizowało konferencję „Dyskryminacja Cudzoziemców w Polsce – konteksty prawne, społeczne i ekonomiczne”, stanowiącą podsumowanie projektu. W trakcie konferencji zaprezentowane zostały badania dotyczące (nie)funkcjonowania prawa antydyskryminacyjnego w odniesieniu do cudzoziemców w Polsce. Przedstawiciele SIP wzięli udział w panelu poświęconym zagadnieniu prawa dyskryminacyjnego jako instrumentu zmiany społecznej oraz panelu dotyczącym młodych migrantów na polskim rynku pracy.

Na konferencji „Dyskryminacja Cudzoziemców w Polsce – konteksty prawne, społeczne i ekonomiczne” zaprezentowana została ponadto publikacja Stowarzyszenia „Różni, ale równi. Prawo a równe traktowanie cudzoziemców w Polsce”.

W okresie **październik-grudzień 2013** zrealizowaliśmy wspólnie z Instytutem Spraw Publicznych i Stowarzyszeniem Lambda Warszawa projekt ***Równościowy Samorząd*** współfinansowany przez urząd m.st. Warszawy. Przeprowadziliśmy cykl szkoleń i seminariów poświęconych tematyce antydyskryminacji dla pracowników warszawskich Ośrodków Pomocy Społecznej oraz Wydziałów Spraw Społecznych i Zdrowia. Szczególny nacisk położony został na zmianę wiedzy i świadomości dotyczącej zjawiska dyskryminacji i przeciwdziałania jej w tej grupie pracowników samorządowych. Wzięli oni udział w przygotowanych dla nich dwudniowych szkoleniach antydyskryminacyjnych, dzięki którym nabyli wiedzę o mechanizmach i zjawisku dyskryminacji, aktach prawnych chroniących przed dyskryminacją, umiejętności rozpoznawania, reagowania na dyskryminację oraz przeciwdziałania jej. Po odbytych szkoleniach urzędnicy wzięli udział w wybranych seminariach dotyczących dyskryminacji ze względu na: kolor skóry, pochodzenie etniczne lub narodowe, niepełnosprawność, orientację seksualną, wiek, płeć, religię lub wyznanie, światopogląd lub bezwyznaniowość.

Spotkania/ Konferencje/Wydarzenia

4 października Witold Klaus wziął udział w międzynarodowym seminarium „Building Multi-Issue Awareness” organizowanym przez Ambasadę Stanów Zjednoczonych w Warszawie;

9 października Adam Chmura i Patrycja Mickiewicz wzięli udział w pracach Podkomisji nadzwyczajnej do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o cudzoziemcach (druk sejmowy nr 1526) Sejmu RP VII kadencji;

10-11 października Anna Trylińska wzięła udział w Drugiej Globalnej Konferencji i Wystawie nt. rozwoju Automatycznej Kontroli Granicznej - organizowanej wspólnie przez Frontex i Komisję Europejską. W Konferencji brało udział blisko 50 prelegentów oraz 200 delegatów, w tym urzędników rządowych państw członkowskich UE, państw trzecich, przedstawicieli instytucji i agencji UE, instytutów badawczych, uniwersytetów, a także organizacji oraz stowarzyszeń;

14 października Witold Klaus wziął udział w spotkaniu z p. Navi Pillay, Wysoką Komisarz Narodów Zjednoczonych ds. Praw Człowieka. Rozmowa dotyczyła różnych problemów związanych z prawami człowieka. Prezes SIP podniósł m.in. zagadnienia braku systemu wsparcia dla migrantek – ofiar przemocy, braku wsparcia dla pracowników migracyjnych, którzy zostali wykorzystani przez pracodawców oraz niepodpisanie przez Polskę Konwencji o prawach pracowników migrujących;

14 października Katarzyna Słubik i Aleksandra Chrzanowska wzięły udział w konferencji „Standardy Rady Europy dotyczące przemocy wobec kobiet oraz przemocy domowej w polskim prawie i praktyce” zorganizowanej przez Uniwersytet Warszawski;

14 października Ewa Grzegorzółka reprezentowała SIP na konferencji w Brukseli „Migrants in media” dotyczącej wizerunku migrantów w mediach. Konferencja połączona była z ceremonią wręczenia nagród w konkursie "Migranci w Europie";

17-18 października Anna Trylińska wzięła udział w dwudniowym seminarium pod tytułem: "Key communication principles of watchdog organizations: what works?" zorganizowanym przez Sieć Obywatelską - Watchdog Polska przy współpracy z innymi organizacjami pozarządowymi. Wśród uczestników znaleźli się przedstawiciele przeszło 30 organizacji z 11 państw Europy Środkowej i Wschodniej. Podczas workshopów dyskutowaliśmy m.in. o strategiach komunikacyjnych organizacji pozarządowych, sposobach pozyskiwania środków finansowych czy też warunkach niezależności;

22 października Ewa Grzegorzółka wzięła udział w posiedzeniu Komisji Dialogu Społecznego do spraw Równego Traktowania. Podczas spotkania przedstawiono wyniki konkursu na zadania w zakresie równego traktowania, przeanalizowano prace nad uwzględnieniem w budżecie m. st. Warszawy środków przeznaczonych na realizację Programu "Warszawa Różnorodna" oraz omówiono propozycje wypracowania w KDS zasad dotyczących równego traktowania w poradnictwie;

23 października Witold Klaus wziął udział w konferencji „20 lat ochrony praw obywateli i obywaterek Unii Europejskiej: Osiągnięcia i wyzwania na przyszłość” organizowanej przez Poznańskie Centrum Praw Człowieka Instytutu Nauk Prawnych PAN wraz z Wydziałem Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza w Poznaniu;

23 października Adam Chmura wziął udział w pracach Komisji Spraw Wewnętrznych Sejmu RP VII kadencji poświęconych rządowemu projektowi ustawy o cudzoziemcach (druk sejmowy nr 1526);

22–23 października – udział Patrycji Mickiewicz w spotkaniu dotyczącym stworzenia polskiej Koalicji przeciw mowie nienawiści w Internecie w ramach Kampanii Rady Europy "Bez nienawiści";

24-25 października Witold Klaus wziął udział w międzynarodowej konferencji „2013 European Pro Bono Forum” organizowanej przez PILNet – The Global Network of Public Interest Law w Warszawie;

25-27 października Karolina Mazurczak i Patrycja Mickiewicz reprezentowały SIP w pierwszym, międzysektorowym Forum ds. Polityk Migracyjnych w Krakowie biorąc czynny udział w pracach grupy roboczej: Prawo i praktyka. Patrycja Mickiewicz prezentowała rozwiązania nowej ustawy o cudzoziemcach w kontekście realizacji założeń polskiej polityki migracyjnej;

29 października – wystąpienie Witolda Klusa „Is the Immigration Issue a good example of Civil Society-Government Interaction?” na międzynarodowym seminarium pt. „Visegrad for Strengthening Democracy in the Western Balkans: Poland’s Experience with Cooperation between Civil Society and Public Administration” organizowanym przez Polski Instytut Spraw Międzynarodowych;

29 października Dawid Cegiełka i Adam Chmura wraz z przedstawicielami Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka i Zarządu do Spraw Cudzoziemców Komendy Głównej SG, w związku z sygnałami o możliwych naruszeniach zasady "non-refoulement" w Placówce Straży Granicznej w Terespolu, wzięli udział w monitoringu ww. placówki;

5 listopada Ewa Grzegorzka wzięła udział w posiedzeniu Komisji Dialogu Społecznego do spraw Cudzoziemców, podczas którego zaopiniowano oferty oraz zaproponowano tematy w zbliżających się konkursach grantowych oraz omówiono zmiany w Program współpracy m.st. Warszawy w 2014 roku;

5 listopada Adam Chmura i Aleksandra Marczak wzięli udział w spotkaniu w Ośrodku dla Cudzoziemców w Warszawie-Targówku, organizowanym przez organizację ATD "Czwarty świat";

14 listopada Witold Klaus wziął udział w międzynarodowej konferencji naukowej „Prawo karne w warunkach różnorodności kulturowej społeczeństwa”, organizowanej przez Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu;

15 listopada Patrycja Mickiewicz wzięła udział w spotkaniu Zespołu do spraw przeciwdziałania nietolerancji wobec grup mniejszościowych oraz grup zagrożonych wykluczeniem powołanego przez Wojewodę Mazowieckiego. Na spotkaniu zaprezentowano doświadczenie oraz działalność Stowarzyszenia w zakresie przeciwdziałania nietolerancji oraz mowie nienawiści;

16 listopada Patrycja Mickiewicz wzięła udział w spotkaniu krajowych sieci równościowych zorganizowanym z inicjatywy Koalicji na rzecz Równych Szans oraz Koalicji na rzecz Edukacji Antydyskryminacyjnej. W spotkaniu udział wzięli uczestnicy i uczestniczki z Polski, Mołdawii, Ukrainy, Litwy, Łotwy, Estonii i Rumunii;

20 listopada Aleksandra Chrzanowska i Katarzyna Słubik wzięły udział w konferencji Rzecznika Praw Obywatelskich „Zapobieganie przemocy wobec kobiet”;

21-24 listopada Karolina Mazurczak i Ewa Grzegorzółka wzięły udział w corocznym spotkaniu członków sieci EGAM (European Grassroots Antiracist Movement), które odbyło się w Budapeszcie. Spotkanie, którego gospodarzami byli członkowie z Węgier, było okazją do spotkania oraz rozmów liderów i przedstawicieli europejskich organizacji pozarządowych na tematy dotyczące rasizmu i antysemityzmu w Europie, miało także na celu włączenie się w aktywne zwalczanie zagrożeń dla demokracji na Węgrzech;

26 listopada Witold Klaus wziął udział w międzynarodowej konferencji „Putting victims first: Protecting And Promoting The Rights Of Victims Of Trafficking” organizowanej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, the Governments of Iceland, Liechtenstein and Norway, Radę Europy i International Organization for Migration;

28 listopada Witold Klaus, Olga Hilik, Katarzyna Słubik i Ewa Grzegorzółka spotkali się z Mary Nally – założycielka irlandzkiej organizacji Third Age, która zrewolucjonizowała tamtejsze podejście do włączania seniorów w działania wolontariackie, a zwłaszcza działania na rzecz imigrantów w Irlandii;

28 listopada Aleksandra Chrzanowska wzięła udział w VI konferencji Krajowej Sieci Migracyjnej „Identyfikacja grup wrażliwych oraz organizacja systemu recepcji osób ubiegających się o nadanie statusu uchodźcy w Polsce”;

28 listopada Adam Chmura wziął udział w pracach Komisji Praworządności, Praw Człowieka i Petycji Senatu RP VIII kadencji poświęconych uchwalonej przez Sejm RP nowej ustawie o cudzoziemcach (druk senacki nr 489);

3 grudnia Ewa Grzegorzółka wzięła udział w posiedzeniu Komisji Dialogu Społecznego do spraw Cudzoziemców, podczas którego podsumowano działania w roku 2013;

9-10 grudnia Aleksandra Chrzanowska wzięła udział w konferencji w Budapeszcie podsumowującej projekt UNHCR „Response to Vulnerability in Asylum”;

10 grudnia Witold Klaus, Cegiełka i Adam Chmura wraz z przedstawicielami Fundacji Międzynarodowej Inicjatywy Humanitarnej wzięli udział w spotkaniu konsultacyjnym w Komendzie Głównej SG poświęconym procedurom identyfikacji ofiar przemocy wśród cudzoziemców umieszczanych w strzeżonych ośrodkach i aresztach w celu wydalenia;

11 grudnia udział Patrycji Mickiewicz w spotkaniu poświęconym tematyce przestępstw z nienawiści i mowy nienawiści. Spotkanie odbyło się w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, wzięli w nim udział posłowie i posłanki na Sejm RP, przedstawiciele i przedstawicielki administracji rządowej, organizacji pozarządowych oraz środowiska naukowego;

12 grudnia Anna Trylińska wzięła udział w konferencji "Kaukaz przez pryzmat praw człowieka" z wystąpieniem pt. "Czeczeńskie kobiety – ofiary przemocy – w postępowaniu o nadanie statusu uchodźcy" organizowanej przez Ośrodek Międzynarodowego Prawa Humanitarnego i Praw Człowieka Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Wystąpienia w formie artykułów pojawią się w kolejnym wydaniu periodyku "Przez Pryzmat Praw Człowieka";

16 grudnia Aleksandra Chrzanowska wzięła udział w konferencji „Jak państwo powinno chronić i wspierać ofiary przemocy seksualnej” zorganizowanej przez Feminotekę i Pełnomocniczkę rządu ds. równego traktowania;

16 grudnia – wystąpienie Witolda Klause pt. “Prawo antydyskryminacyjne jako instrument zmiany społecznej” na konferencji pt. „Dyskryminacja cudzoziemców w Polsce – prawda czy fałsz? Konteksty prawne, społeczne i ekonomiczne” organizowanej przez Instytut Spraw Publicznych oraz Stowarzyszenie Interwencji Prawnej;

17-18 grudnia Patrycja Mickiewicz i Witold Klaus wzięli udział w zorganizowanym przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych seminarium „Przypadki poniżającego i niehumanitarnego traktowania przez funkcjonariuszy Policji – przyczyny, charakterystyka, rozwiązania”. Witold Klaus brał udział w panelu dotyczącym rozpatrywania spraw dotyczących przypadków niehumanitarnego i poniżającego traktowania przez funkcjonariuszy Policji, gdzie prezentował doświadczenie Stowarzyszenia w tej materii w wystąpieniu pt. „Traktowanie cudzoziemców przez funkcjonariuszy Policji – perspektywa ofiar”;

19 grudnia Patrycja Mickiewicz i Karolina Mazurczak wzięły udział w spotkaniu poświęconym wypracowaniu planu drugiego ogólnopolskiego, międzysektorowego Forum

roboczego dotyczącego lokalnych polityk migracyjnych, które odbędzie się w marcu 2014 r. w Lublinie.

Szkolenia/Badania/Udział w innych projektach/Inne

Od września 2013 rozpoczęliśmy także cykl **cotygodniowych szkoleń wewnętrznych** podnoszących kompetencje pracowników SIP. W IV kwartale odbyły się następujące szkolenia:

- kultura prawosławia
- dostęp cudzoziemców do mieszkalnictwa
- organizacja dobrowolnych powrotów przez IOM
- prawa pracownicze cudzoziemców
- specyfika krajów pochodzenia – Wietnam
- kultura islamu
- identyfikacja ofiar handlu ludźmi
- identyfikacja ofiar PTSD, przemocy i tortur – cd. – zagrożenie próbami samobójczymi
- orzecznictwo międzynarodowe – łączenie rodzin

7 i 9 października Adam Chmura przeprowadził dla słuchaczy Fundacji Nauki Języków Obcych "Linguae Mundi" szkolenia, pt. "ABC prawa pracy", poświęcone podstawom polskiego prawa pracy oraz cywilnoprawnych stosunków zatrudnienia;

24 października Aleksandra Marczak i Tomasz Tarasiuk wzięli udział w targach NGO reprezentując SIP w ramach Europejskiego Forum Pro Bono, w hotelu Sofitel Viktoria w Warszawie. Wzięli także udział w warsztatach o temacie: „Dostęp do bezpłatnej pomocy prawnej dla organizacji pozarządowych” (Accessing Pro Bono: A Practical Workshop for NGOs). Forum stanowi rodzaj sieci dla prawników pro bono i organizacji pozarządowych. Oferuje organizacjom pozarządowym szansę znaleźć istotną profesjonalną pomoc prawną i zapewnia znaczące możliwości wolontariatu dla prawników sektora prywatnego. Była to okazja do spotkania się z przedstawicielami różnych organizacji pozarządowych z całego świata i zapoznania się z ich działalnością;

26 listopada Michał Górski przeprowadził warsztaty dla studentów-obcokrajowców na Uczelni Koźmińskiego w temacie legalizacji pobytu, podejmowania zatrudnienia i prowadzenia działalności gospodarczej;

2-3 grudnia Patrycja Mickiewicz prowadziła szkolenie z zakresu prawa antydyskryminacyjnego w ramach projektu „Równościowy samorząd”;

2-3 grudnia Emilia Piechowska wzięła udział w szkoleniu „Praktyka badań ewaluacyjnych: zakres, metody, doświadczenia” organizowanym przez Collegium Civitas. Szkolenie zostało zorganizowane w ramach projektu „Międzynarodowe Wyzwania – nowe szanse studiów społecznych” współfinansowanego z Unii Europejskiej ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego.

Publikacje

1. *Przyjaźniejszy urząd? Ewaluacja funkcjonowania Wydziału Spraw Cudzoziemców Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w 2012 roku*, red. Natalia Klorek i Witold Klaus, SIP, Warszawa 2012 – nowy raport Stowarzyszenia:

http://interwencjaprawna.pl/wp-content/uploads/przyjazniejszy_urzad.pdf

2. *Różni, ale równi. Prawo a równe traktowanie cudzoziemców w Polsce*, red. Witold Klaus, SIP, Warszawa 2013:

<http://interwencjaprawna.pl/wp-content/uploads/rozni-ale-rowni.pdf>

Stanowiska SIP/listy otwarte

1. Wystąpienie SIP do MSW ze skargą w sprawie sprawdzania legalności mieszanych małżeństw (17.10.2013): <http://interwencjaprawna.pl/wp-content/uploads/skarga-malzenstwa-mieszane.pdf>

2. Stanowisko SIP w sprawie wydarzeń 11 listopada: <http://interwencjaprawna.pl/stanowisko-sip-wobec-wydarzen-11-listopada-2013/>

Media

1. Panorama TVP 2 – wypowiedź Witolda Klause nt. odpowiedzialności państw UE za przyjmowanie uchodźców (9.10)

2. Ania Trylińska – czy polityka migracyjna UE zmieni się po wydarzeniach na Lampedusie – Tok Fm (13.10.) <http://bi.gazeta.pl/im/2/14770/m14770142.mp3>

3. Dziennik Gazeta Prawna – wypowiedź Witolda Klause nt. konsultowania aktów prawnych przez obywateli i organizacje społeczne (16.10)

4. Dawid Cegiełka – komentarz, z perspektywy polityki migracyjnej UE, do wypadków związanych z tragedią na Lampedusie – program 4 Polskiego Radia (14.10.)

<http://www.polskieradio.pl/10/2775/Artykul/955319,Uchodzca-szuka-lepszego-zycia>

5. Adam Chmura o pracach nad projektem ustawy o cudzoziemcach:

<http://wiadomosci.onet.pl/kraj/w-srode-sejm-zajmie-sie-projektem-ustawy-o-cudzoziemcach/0yyt8>

6. <http://przychodzczy.blogspot.com/2013/11/rozmowa-z-aleksandra-chrzanowska-ze.html>
7. Portal wyborcza.pl – wypowiedź Witolda Klauza nt. dyskryminacji cudzoziemców w Polsce (16.12)
8. Polonia 24, TVP Polonia – wypowiedź Witolda Klauza nt. dyskryminacji cudzoziemców w Polsce (17.12): <http://www.tvp.pl/polonia/polonia-24/wideo/17122013-2200/13156560> oraz inne materiały prasowe po wspólnej konferencji SIP i ISP:
<http://www.lex.pl/czytaj/-/artykul/potrzebna-szeroka-nowela-prawa-antydyskryminacyjnego>
<http://wiadomosci.onet.pl/kraj/eksperci-potrzebna-szeroka-nowela-prawa-antydyskryminacyjnego/88vkv>